

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Всеукраїнська наукова студентська конференція
«Міжнародне право в період
турбулентності міжнародних відносин»

25 жовтня 2024

м. Одеса

Друкується за наказом ректора Національного університету
«Одеська юридична академія» Олега ТОДОЩАКА
(наказ № 3178-44 від 08.10.2024 р.)

Відповідальний редактор

Аракелян Мінас Рамзесович – проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», доктор юридичних наук, професор кафедри міжнародного та європейського права, Заслужений юрист України.

Укладачі:

Бехруз Хашаматула Набійович – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного та європейського права.

Бугаєць Альона Сергіївна – асистент кафедри міжнародного та європейського права.

Гриб Анна Миколаївна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Дронов Владислав Юрійович – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Форманюк Вікторія Василівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Слісаренко Анастасія Олександрівна – здобувачка вищої освіти 4 курсу факультету судового та міжнародного права.

Матеріали видано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники, які рекомендували матеріали до друку.

Адреса редколегії:

Національний університет «Одеська юридична академія», кафедра міжнародного та європейського права, м. Одеса, 65009, вул. Фонтанська дорога, 23. Тел. +38(048)719 8685

«Міжнародне право в період турбулентності міжнародних відносин» : студентська науково-практична конференція, 25 жовтня 2024 р., м. Одеса: збірник матеріалів конференції. Одеса. 2024. 489 с.

© НУ «Одеська юридична академія», 2024

© Кафедра міжнародного та європейського права НУ «ОЮА»

Савчук Вікторія Валентинівна
здобувачка вищої освіти 4-го курсу
факультету судового та міжнародного права
Національного університету «Одеська юридична академія»

РОЛЬ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ДОТРИМАННЯ КОНКУРЕНТНОГО ПРАВА

Європейська комісія відіграє центральну роль у створенні рівних умов для всіх учасників європейського ринку. Вона відповідає за запобігання антиконкурентним практикам, таким як картели та зловживання домінуючим становищем. Комісія має широкий спектр інструментів для виконання цих завдань, включаючи розслідування, накладання штрафів та контроль за злиттями компаній. Ця діяльність спрямована на захист інтересів споживачів та сприяння ефективному функціонуванню єдиного ринку.

Перше, на що хотілось би звернути увагу, це те, що Європейський Союз має розвинену систему законодавства, спрямовану на забезпечення справедливої конкуренції на єдиному ринку. В основі цієї системи лежать статті 101 та 102 Договору про функціонування ЄС, які забороняють антиконкурентні угоди та зловживання домінуючим становищем. Крім того, вторинне законодавство, зокрема регламенти щодо контролю за злиттями та державної допомоги, доповнює цю базу, забезпечуючи всебічний підхід до регулювання конкуренції. Завдяки такому комплексному підходу ЄС створює сприятливе середовище для розвитку бізнесу, захищає інтереси споживачів і підтримує конкурентоспроможність європейської економіки на світовому ринку [2].

Що стосується функцій Європейської комісії в сфері конкуренції, згідно зі статтями 101-109 Договору про функціонування ЄС, основною функцією Комісії є забезпечення рівних умов для підприємств на внутрішньому ринку ЄС шляхом попередження та усунення антиконкурентних практик, отже основними функціями європейської комісії є:

1. Антиконтурентні угоди: Європейська комісія має право розслідувати та припиняти будь-які угоди між компаніями, які можуть обмежити або спотворити здорову контурентцію на ринку. Зокрема, це стосується картельних змов, коли компанії таємно домовляються про ціни або розподіл ринків. За порушення таких правил компанії можуть бути оштрафовані.

2. Зловживання домінуючим становищем: Комісія здійснює нагляд за дотриманням законодавства про контурентцію, зокрема, забороняє зловживання домінуючим становищем на ринку шляхом встановлення непомірно високих цін, обмеження виробництва або дискримінації.

3. Контроль за злиттями та поглинаннями: Контроль за концентрацією є важливим інструментом антимонопольної політики ЄС. Комісія оцінює злиття компаній з метою запобігання створенню або посиленню домінуючого становища на ринку, яке може призвести до значного обмеження контурентції.

8. Державна допомога: Комісія контролює державну допомогу компаніям, щоб уникнути нечесної контурентції. Дозволяється лише допомога, яка сприяє розвитку певних регіонів або галузей [2].

Європейська комісія виступає гарантом дотримання правил контурентції в ЄС. Її інструментарій включає широкий спектр заходів, спрямованих на запобігання антиконтурентним практикам, таким як картелі, зловживання домінуючим становищем та незаконні злиття. У той же час, Комісія здійснює моніторинг державної допомоги, щоб забезпечити її відповідність правилам ЄС. В умовах постійної еволюції ринків, Комісія активно працює над адаптацією своєї політики до нових викликів [3].

Не менш важливо, звернути увагу на про процес розслідування порушень контурентного права Європейською комісією. Він передбачає застосування широкого спектру інструментів та дотримання детально розроблених процедур. Мета такого процесу – виявлення та усунення антиконтурентних практик, таких як картелі, зловживання домінуючим становищем та неправомірну державну допомогу. Завдяки ретельному аналізу Комісія забезпечує ефективне функціонування внутрішнього ринку.

Також нам має бути відома інформація, що суд Європейського Союзу є фундаментальним елементом у створенні єдиного правового простору ЄС, особливо в галузі конкуренції. Його рішення не лише роз'яснюють зміст європейських антимонопольних норм, а й безпосередньо впливають на їхню практичну реалізацію в усіх країнах-членах. Механізм попередніх запитів, передбачений Договором про функціонування ЄС, гарантує, що національні суди застосовуватимуть європейське конкурентне право у єдиний спосіб, забезпечуючи рівні умови для всіх учасників ринку.

Суд Європейського Союзу здійснює комплексний аналіз антиконкурентних практик, враховуючи не лише формальні ознаки порушення, але й економічний контекст та потенційні наслідки для ринку. Наприклад, у справах про картельні угоди, зловживання монопольним становищем та державні дотації Суд розробляє чіткі критерії для оцінки їхньої шкідливості. Такий підхід дозволяє забезпечити більш ефективне застосування антимонопольного законодавства та захистити інтереси споживачів [5].

В цілому варто сказати, що Європейська комісія відіграє ключову роль у забезпеченні справедливої конкуренції на єдиному ринку ЄС. Завдяки різноманітним інструментам та постійному моніторингу, Комісія запобігає антиконкурентним практикам, таким як картельні угоди чи зловживання домінуючим становищем. Суд ЄС, у свою чергу, забезпечує єдине тлумачення антимонопольного законодавства в усіх країнах-членах. Цей тандем сприяє стабільному економічному зростанню та захищає інтереси споживачів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Офіційний вебсайт Європейської комісії, де викладено її повноваження та завдання щодо забезпечення дотримання конкурентного законодавства: European Commission – Competition.
2. Регламент Ради (ЄС) № 139/2004 про контроль за концентраціями підприємств: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX%3A32004R0139>.

3. Сорока С.В. Європейська Комісія: склад, функції та повноваження // Мультимедійний підручник «Управління в ЄС та політика європейської інтеграції».

4. EU Competition Law: Text, Cases, and Materials» (Автори: Alison Jones, Brenda Sufrin.

5. European Commission. (2021). Guidelines on the application of Article 101 of the Treaty on the Functioning of the European Union.

Ключові слова: *Європейська Комісія, Європейський Союз, антимонопольна політика, правовий простір ЄС.*

Науковий керівник: *доктор юридичних наук, професор, професор кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія» Сурілова Олена Олексіївна.*

Сідельникова Єлизавета Русланівна

здобувачка вищої освіти 4-го курсу

факультету судового та міжнародного права

Національного університету «Одеська юридична академія»

ІСТОРІЯ І ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ ЄС

На початку ХХІ століття, в умовах глобалізації, світ зіткнувся з тим, що роль національних держав поступово зменшується, натомість збільшується вплив міждержавних об'єднань, які стають головними рушіями світової історії. Епоха, коли політична карта світу змінювалася здебільшого через військові конфлікти, залишилась в минулому. Сьогодні ключовими гравцями на світовій арені виступають потужні союзи, такі як Європейський Союз.

Після розширення у 2004 році до 25 країн і у 2007 році до 27, ЄС зіткнувся з необхідністю внутрішніх реформ. Основною метою було зміцнення політичної інтеграції для стимулювання економічного розвитку та підвищення

ПРАВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В СФЕРІ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ.....	456
Максимчук Арина Юріївна	
ВПЛИВ ЛІСАБОНСЬКОГО ДОГОВОРУ НА РЕФОРМУВАННЯ ІНСТИТУЦІЙ ЄС.....	462
Мойсеєнко Дар'я Кирилівна та Саргсян Ангеліна Арамівна	
ІНСТИТУЦІЙНА СТРУКТУРА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: ЕТАПИ ТА РОЗВИТОК.....	466
Плехова Марина Віталіївна	
«БЛАКИТНА КАРТА» ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАЛУЧЕННЯ ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНОЇ РОБОЧОЇ СИЛИ КРАЇНАМИ-ЧЛЕНАМИ ЄС.....	470
Пономарчук Вікторія Ігорівна	
ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СТАНДАРТІВ GDPR НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ ТА В УКРАЇНІ.....	475
Савчук Вікторія Валентинівна	
РОЛЬ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ДОТРИМАННЯ КОНКУРЕНТНОГО ПРАВА.....	479
Сідельникова Єлизавета Русланівна	
ІСТОРІЯ І ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ ЄС.....	482
Сорока Тетяна Олександрівна та Суниця Яна Сергіївна	
РОЗВИТОК ТА ВАЖЛИВІСТЬ ЦИФРОВОГО РИНКУ ЄС.....	487
Степановська Марина Ігорівна	
СПІЛЬНА ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА ТА ПОЛІТИКА БЕЗПЕКИ ЄС В КОНТЕКСТІ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ.....	491
Суйчимезова Вікторія Олександрівна	
ШЕНГЕНСЬКА ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ.....	495
Тітенко Руслана Русланівна	
СПІВВІДНОШЕННЯ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАВА ДЕРЖАВ-УЧАСНИЦЬ.....	499
Череповська Ксенія Дмитрівна	
ПРИНЦИП ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА.....	502
Чудімова Анастасія Валеріївна та Радецька Мирослава Валеріївна	